

Ceny prenumeraty

We Lwowie: miesięcznie 2 kor.,
za dwurazową dostawę do domu
dopłaca się 60 halerczy.

Z przesyłką poczt. w kraju i monarchii:
rocznie 26 K. 40 h. { z 2-raz. 32 K. 00 h.
kwart. 6 K. 60 h. { wysyłką 8 K. 00 h.
miesięcz. 2 K. 20 h. { poczt. 2 K. 70 h.

W Niemczech: miesięcznie 4 kor.

W innych państwach Związku pocztowego miesięcznie 6 koron.

Zmiana adresu pocztowego 40 hal.

Słowo Polskie

wychodzi 2 razy dziennie.

Wydawca: inż. WACŁAW WOLSKI.

Ceny ogłoszeń

Ogłoszenia (reklamy) za 1 wiersz petitowy lub jego miejsce 20 hal.

Nadstawane za wiersz garmondowy lub jego miejsce 80 halerczy.

Nekrologia za wiersz petit. 60 hal.
Doniesienia o ślubach, zaręczynach i t. p. pryw. wiadomości po 1 kor.

Drobne ogłoszenia za wyraz 6 hal. najmniej 60 halerczy. Wyrazy grubszym piśmem liczą się podwójnie.

Ceny oddzielnych Numerów:

Nr. popołudn. 6 h. z przesyłką 3 h.

Nr. poranne 4 h. z przesyłką 6 h.

Drobnych rękopisów nie zwraca się.

Z Izby handlowej i przemysłowej.

Lwów, 19 czerwca.

Wczoraj po południu odbyło się pierwsze posiedzenie plenarne nowowybranej lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej. Zagaił obrady delegat rządu radca nam. p. Franc, powitał Izbę w nowym składzie i życząc jej powodzenia we wszelkich pracach, zaprosił najstarszego wiekiem p. Wład. Gubrynowicza do objęcia przewodnictwa.

Przemówił z kolei p. Gubrynowicz, zaznaczając, że spotyka w tej Izbie już drugie pokolenie, zasiada bowiem obecnie z synami dawnych kolegów swoich (Baczewski, Buber, Rucker). Mowca dał pogląd na działalność Izby w ciągu jej istnienia i stwierdził zwrot ku lepszemu o tyle, że podczas gdy dawniej Izba właściwie była tylko Izbą handlową i reprezentowała prawie wyłącznie interesy kupiectwa, z biegiem czasu także przemysł rzemieślniczy i fabryczny znalazł w niej swoich zastępców. Zakończył życzeniem, aby powaga i znaczenie Izby nadal się podnosiły.

Przystąpiono do wyboru prezydium. Prezydentem Izby jednogłośnie wybrany został ponownie p. Jakób Piepes-Poratyński. Nowowybrany prezydent dziękując w serdecznych słowach za wybór, objął przewodnictwo. Wiceprezydentem również ponownie wybrano p. Karola Schayera, prowizorycznym zastępcą przewodniczącego p. Władysława Gubrynowicza, rewidentem kasy dra Adolfa Liliena.

W tej chwili pojawił się na sali stały komisarz rządowy, delegowany do Izby, radca Piwocki. Powitał go prezydent i przedstawił obecnym jako wypróbowanego ordonownika Izby, we wszystkich jej zabiegach. W odpowiedzi r. Piwocki stwierdził, że w nowej Izbie widzi większość członków, którzy w niej zasiadali dawniej. Jest to objawem dla ciągłości prac Izbowych pożądanym. Dawnych członków — mówił p. Piwocki — znam jako takich, którzy w pracach Izby poważny brali udział.

Nowych witam w tej samej nadziei, bo pewny jestem, że, dążąc do tego zaszczytu, jaki mandat Izbowy daje, nic innego nie mieli na myśli, jak pracę dla dobra przemysłu i handlu. A praca ta dziś właśnie, gdy ochrona i rozwój przemysłu krajowego stała się u nas hasłem powszechnym i dominującym, szczególnie nabiera doniosłości i wagi. Mowca nie wątpi, że nowa Izba z zadań swych wywiąże się skutecznie.

Z porządku dziennego nastąpiły wybory stałych komisji Izbowych:

Do komisji bankowej wybrani zostali pp.: Długoszowski, Gołąb, Gubrynowicz, Horowitz, Jonasz, dr. Lilien, Nathansohn, Schayer i Winiarz,

do certyfikatowej pp.: Beiser, Długoszowski, Fried, Gołąb, Horowitz, Jonasz, Rosenfeld, Szkowron i Wczelak,

do kolejowej pp.: Baczewski, Buber, Ciuchciński, Długoszowski, dr. Kolischer, Michalski, Nathanson, Rosenfeld i Russmann,

do statystycznej: pp. Długoszowski, Gubrynowicz, Klein, dr. Kolischer, Piepes-Poratyński, dr. Rucker i Wixel,

do komisji dla dostaw wojskowych pp. Ciuchciński, Fried, Getritz, Gołąb, Gubrynowicz, Immerdauer, Klein, Rucker i Wczelak,

do komisji kontrolującej notowanie kursów walorowych i towarowych pp. Baczewski, Buber, Horowitz, Jonasz, dr. Lilien, Szkowron i Winiarz,

delegatami do komisji miejskiej dla oznaczania cen materiałów budowlanych pp. Ciuchciński, Długoszowski, Gołąb i Wczelak.

W końcu wybrano do państwowej Rady pomocniczej dla opodatkowania spirytusu pp. Baczewskiego i Horowitza, a do takiejże Rady dla opodatkowania olejów mineralnych pp. dra Kolischera i Wiśniewskiego.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, zabrał głos prezydent Piepes-Poratyński i w dłuższym przemówieniu na tle ogólno-ekonomicznych stosunków rozwinął program prac Izby na najbliższą przyszłość. Przemysł i handel w całym państwie jest dziś pod znakiem powszechnej, ciężko odczuwanej depresji. Tem silniej odbija się to na naszym kraju, który pod względem ekonomicznego rozwoju pozostawał zawsze w tyle po za innymi krajami. Nie wchodząc bliżej w przyczyny tego objawu, zaznaczyć przecież wypada, że jedną z głównych była i jest niewątpliwie pewna jednostronność w polityce ustawodawczej

państwa i kraju. Tendencja ustawodawstwa austriackiego, na wskroś agrarna, dopomogła w pewnej mierze rozwojowi tych tylko gałęzi przemysłu, które z natury rzeczy opierają się na rolnictwie.

Jako naturalna reakcja po długoletnim zaniechaniu obudziło się u nas i z coraz większą siłą występuje hasło uprzemysłowienia kraju. Akcja ta, jeśli ma mieć powodzenie, wymaga wydatnego poparcia wszystkich powołanych do tego czynników, a przede wszystkim poparcia rządu. Tymczasem w ustawodawstwie austriackim, jak dotąd, widzimy tendencję, jeśli nie wprost wrogie przemysłowi wogóle, to niewątpliwie naszemu krajowi niezbyt przychylną. Dowodzi tego np. sposób, w jaki parlament traktuje znaną ustawę o popieraniu przemysłu, która tylko gruntownie zmieniona, mogłaby naszemu krajowi pewne przynieść korzyści. Natomiast ustawy, służące interesom agrarnym, jak np. ustawa o terminowym handlu zbożem, załatwiane są w parlamencie gładko i szybko, czasem nawet wbrew intencjom rządu.

Uprzemysłowienie kraju, stworzenie w nim podstaw dla rozwinięcia się wielkiego przemysłu fabrycznego, zdaniem mowcy nie zagraża interesom rzemieślniczym. Przykłady innych krajów, pod względem przemysłowym stojących wysoko, stwierdzają, że rzemieślnictwo obok fabryki śmiało stać się może. Gdyby było inaczej, to nasz rzemieślnik dziś, gdy fabryk w kraju prawie nie mamy, musiałby stać lepiej, niż gdzieś indziej, a wiadomo niestety, że jest chyba przeciwnie.

Przechodząc do spraw, jakie Izba w najbliższym czasie mieć będzie do załatwienia, prezydent wskazuje na projektowaną reformę ustawy przemysłowej, na projekty ustaw o nieuczciwej konkurencji, o kredycie dla przemysłu drobnego i t. p. Ponadto wszystkim jednak górują sprawy taryfy cłowej, ugody z Węgrami i odnowienia traktatów handlowych. Wiadomo, w jakiej kolizji co do ugody z Węgrami znajduje się też Reprezentacja naszego kraju.

Podług przekonania mowcy nie byłoby większego dla Galicji błogosławieństwa, jak granica cłowa od Węgier (oklaski), a jednak ze względów ogólnie państwowych abdykujemy z tych korzyści, dajemy dowód abnegacji, nie zawsze dość silnie akcentowanej i za którą nie otrzymaliśmy dotąd należnego uznania. Nakoniec wspominał prezydent o zamierzonej budowie kanałów i dróg wodnych, które niewątpliwie w stosunkach ekonomicznych kraju prawdziwy wywołują przewrót. Jako poseł Izby mowca wyraża nadzieję, że i na przyszłość, jak dotąd, powiedzie mu się zawsze być w zupełnej zgodzie z tymi, którzy go mandatem poselskim obdarzyli.

Po tem przemówieniu, przyjętem hucznymi oklaskami, prezydent zamknął obrady.

Miasto Lwów

i kolej Lwów - Winniki - Podhajce.

Lwów, 19 czerwca.

W imię prawdy z przyjemnością przychodzi nam donieść, że sprawa uwzględnienia życzeń miasta Lwowa przy budowie kolei do Podhajec stoi daleko lepiej, aniżeli to przedstawiono w wczorajszym poranym numerze naszego pisma.

Dla ścisłości stwierdzamy jednak przede wszystkim, że to co w naszym numerze wczorajszym napisane było, opierało się na danych autentycznych i że z wyjątkiem jednego punktu, dotyczącego miasta Lwowa — który uległ zmianie — reszta jest prawdą niezbitą.

Otóż reskrypt namiestnictwa, intymujący decyzję ministerstwa nadszedł istotnie do magistratu w dniu 14 czerwca b. r. i zawiera co do joty wszystko, co podaliśmy w naszym piśmie. Jedno jest tylko w tej sprawie ale, a mianowicie, że rezolucja ministerstwa kolei nosi datę 13 maja b. r. — a przeto nie powinna była być komunikowana magistratowi z tego powodu, że w międzyczasie punkt esencjonalny sprawy odnoszący się do miasta Lwowa uległ gruntownej zmianie.

Po tem wyjaśnieniu przystępujemy do rzeczy: Otóż właśnie kiedy w dniu 13 maja br. zapadła była decyzja ministerstwa dla Lwowa niekorzystna, prezydent miasta otrzymało o tem niezwłocznie wiadomość prywatną i poczyniło natychmiast starania, ażeby doprowadzić do skutku zmianę owej decyzji.

Następstwem tych starań było to, że minister kolei zwołał na dzień 2 czerwca konferencję wszystkich stron interesowanych do Wiednia. Konferen-

cya odbyła się istotnie a wzięli w niej udział: reprezentanci ministerstw, prezydent i delegaci miasta, delegaci Wydziału krajowego i zastępcy konsorcjum budowy.

Na tej konferencji zastępcy naszego miasta, popierani przez delegatów Wydziału krajowego z taką siłą i stanowczością, obstawali przy swych żądaniach, że przede wszystkim abdykowali członkowie konsorcjum i akceptowali wszystkie życzenia miasta Lwowa.

W następstwie tego także ministerstwo kolei uznało, że wbrew opinii miasta i kraju iść niepodobna i przez usta szefa sekcji p. Vrba oświadczyło wprost, że życzenia gminy zostaną uwzględnione w całej pełni, tj. że dworzec ulokowany będzie w pobliżu rogatki Łyczakowskiej i że połączenie z kolejami państwowymi dokonane będzie przez Kozielniki.

Zarazem postanowiono nawet myśl o projekcie linii Łyczaków—Podzamecze zarzucić zupełnie, a to tem bardziej, że delegaci lwowscy oświadczyli, że pomysł ten będą nie tylko zwalczać wszelkimi możliwymi środkami, ale zapewnią także, że gmina do budowy takiej nie przyczyni się ani jednym centem.

Konferencja owa przyniosła jeszcze tę korzyść, że rząd podwyższył gwarancję państwową dla tej kolei z pierwotnie ofiarowanych 10 na 11 milionów koron, a jest podstawa do przypuszczenia, że nie jest to jego ostatnie słowo i że ta gwarancja pójdzie jeszcze wyżej.

Swoją drogą zapewnienie tych korzyści dla naszego miasta nie obejdzie się bez ofiar z jego strony i w tym kierunku zobowiązali się delegaci dolożyć u Rady miejskiej starania, aby także Lwów ze swej strony podwyższył nieco swój udział w kosztach przedsięwzięcia.

Gdy to się działo w Wiedniu, ekspedjowany już przedtem reskrypt ministerialny, zawierający odmowę dla życzeń naszego miasta, szedł powolną drogą urzędową do namiestnictwa lwowskiego, które o dokonanych zmianach nie ma urzędowej wiadomości i stamtąd doszedł dopiero przed 4 dniami do magistratu. W ratuszu jednak reskrypt ten nie wywołał wcale zmartwienia, albowiem tu wiadomy jest już pomyślny wynik konferencji a przeto oczekiwany jest lada dzień nowy reskrypt ministerstwa, ujmujący w formy realne poczynione przyrzeczenia.

Ostatecznie wedle zdania sfer ze sprawą dokładnie obeznanych rzecz cała stoi w ten sposób, że jeżeli tylko projekty szczegółowe i plan finansowania przedsięwzięcia uzyskają aprobatę ministerstwa, to jeszcze nawet pod koniec bieżącego lata budowa kolei będzie mogła być rozpoczęta.

(Zwracamy uwagę na przemówienie p. Głabińskiego w tej sprawie na wczor. posiedzeniu Koła polskiego. Red.).

Sejm.

Lwów, 19 czerwca.

Porządek dzienny sobotniego posiedzenia obejmuje następujące „pierwsze czytania“:

1. Przedłożenia rządowego w przedmiocie zmiany ustawy o używaniu ogierów prywatnych; oraz sprawozdań Wydziału krajowego;

2. z czynności urzędowych;

3. w przedmiocie przyznania daru z łaski dla

Michała Orłowicza, b. stróża gmachu sejmowego;

4. w przedmiocie wykonywania nadzoru nad gminami i reprezentacjami powiatowymi w myśl obowiązujących ustaw;

5. w przedmiocie gminy król. stoł. miasta Lwowa o wyjednanie ustawy co do przymusowego łączenia kanałów domowych z miejskimi i opłat gminnych za to połączenie;

6. w przedmiocie zaliczenia gminy Kryniczy do miejscowości podlegających ustawie gminnej z dnia 3 lipca 1896 nr. 51. Dz. u. kr.;

7. w przedmiocie wcielenia gminy Załubińce, powiatu Nowosądeckiego, do gminy miasta Nowego Sącza;

8. w przedmiocie zezwolenia reprezentacji powiatowej w Cieszanowie na udzielenie imienia powiatu poręki dla wkładek w założycie się mającej powiatowej Kasie oszczędności do wysokości 200.000 koron;

9. o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1 stycznia do 30 list. 1901.

10. o rachunkach gal. Kasy oszczędności we Lwowie za r. 1901;

11. z przedłożeniem sprawozdania Rady szkolnej kraj. o stanie wychowania publicznego w szkołach ludowych za r. 1900/901.

12. z przedłożeniem sprawozdania Rady szkolnej krajowej o stanie szkół średnich za r. 1900/901;

13. o stanie szkół przemysłowych i handlowych w roku szkolnym 1900/901;

14. w przedmiocie przedłużenia czasu trwania funduszu pożyczkowego na budowę szkół ludowych;

15. w przedmiocie przyznania Gabryeli Maye-równiej, tymczasowej kierowniczce kursu praktycznego robót kobiecych przy szkole wydziałowej żeńskiej w Rzeszowie — *ad personam* praw i charakteru stałej nauczycielki;

16. w przedmiocie petycji nauczycieli i nauczycielek, tudzież wdów po nauczycielach o podwyższenie emerytury, względnie o udzielenie pensji wdowie lub daru z łaski;

17. w przedmiocie regulacji plac urzędników i sług krajowych Archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie;

18. o zamknięciu rachunków fundacji Stanisława hr. Skarbka;

19. o petycji Towarzystwa tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie, względnie udzielenia gwarancji kraju dla pożyczki w kwocie 40.000 kor. na hipotekę realności pod lk. 11 w Krowodzy zaciągnąć się mającej.

Punkta od 1 do 19 referować będzie poseł Wereszczyński.

20. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie prowizoryum budżetowego na miesiąc lipiec 1902 r.;

21. o budżecie krajowym na r. 1902;

22. o krajowej sprzedaży soli;

23. w przedmiocie wydania nowego statutu Komisji krajowej dla spraw przemysłowych sprawozdawca p. Romanowicz.

24. O krajowych Zakładach rolniczych, o gorzelni i folwarku w Dublanach;

25. o krajowych stacyach doświadczalnych: chemiczno-rolniczej w Dublanach i botaniczno-rolniczej we Lwowie;

26. o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie;

27. o krajowych niższych szkołach rolniczych;

28. w sprawie unormowania plac nauczycieli krajowych niższych szkół rolniczych i krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie.

29. o krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach;

30. w sprawie tępienia pomoru świń i zapobiegania szerszenia się tej zarazy;

31. o popieraniu gospodarstwa rybnego;

32. o wykonywaniu patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek;

33. o utworzeniu posady dyrektora biura patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek w Wydziale krajowym;

34. o Banku krajowym;

35. w przedmiocie budowy skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie biur Banku krajowego;

36. o budowach wodnych i melioracyach;

37. z projektem ustawy zmieniającej przepis §. 69 kraj. ustawy wodnej;

38. o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie;

39. z wnioskiem o udzielenie zasiłku krajowego na założenie wodociągu w gminie Wyspa powiatu rohatyńskiego.

Sprawozdawca poseł Pilał.

40. w przedmiocie przebudowy na drogach powiatowych i gminnych drewnianych mostów i przepustów za mosty i przepusty trwałe.

Sprawozdawca poseł Łaskowski.

41. Z usprawiedliwieniem podwyższenia rubr. I. poz. 1. preliminarza budżetu kraj. szpitala powszechnego we Lwowie; (Placa dyrektora)

42. w sprawie budowy schroniska dla 500 obłąkanych nieuleczalnych przy Zakładzie umysłowo chorych w Kulparkowie;

43. w przedmiocie budowy domu izolacyjnego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie;

44. w przedmiocie zmiany ustawy krajowej, urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych;

45. w przedmiocie uznania szpitala w Jarosławiu za publiczny i powszechny;

46. w przedmiocie nadania szpitalowi w Gorlicach charakteru szpitala powszechnego i publicznego;

47. w przedmiocie nadania szpitalowi w Krośnie charakteru szpitala powszechnego i publicznego;

48. w przedmiocie budowy nowego szpitala powszechnego w Zaleszczykach;

49. w przedmiocie pokrycia przekroczenia w kosztach budowy szpitala Sokalskiego;

50. z usprawiedliwieniem kredytu w kwocie 3600 K. jako raty amortyz. poz. 60.000 K. zaciągnąć się mającej na pokrycie kosztów budowy domu, podjętej przez Stowarzyszenie opieki nad niemowlętami, pod wezwaniem Dzieciątka Jezus we Lwowie.

51. w przedmiocie udzielenia subwencji z funduszu krajowych w kwocie 10.000 K. na koszt budowy szpitala dla matolek i nieuleczalnie chorych w Iwonie;

52. w przedmiocie pomnożenia liczby okręgów sanitarnych na r. 1902. Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz.

53. O wydzierżawieniu prawa poboru krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa na czas od 1. września 1901 r. do 31. grudnia 1904;

54. w przedmiocie dopłacania z funduszu krajowego odpowiedniej kwoty do wynagrodzenia placowego ze skarbu państwa za podwoje, dostarczane oficerom żandarmerii krajowej w ich podróżach służbowych;

55. w przedmiocie sprawienia dla gmachu Wydziału krajowego drugiej maszyny dynamo-elektrycznej wraz z motorem gazowym dla oświetlenia elektrycznego;

56. z projektem ustawy o przeniesieniu gmin i obszarów dworskich Kahułów, Honiatycze i Werbiż wraz z przysiółkami Sajków, z okręgu Reprezentacji powiatowej w Rudkach do okręgu Reprezentacji powiatowej we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Gładziuk.

Następuje pierwsze czytanie wniosków poselskich:

57. p. Kozłowskiego w przedmiocie ochrony interesów krajowych przy zmianie taryfy cłowej i odnowieniu traktatów handlowych;

58. p. Kozłowskiego w przedmiocie wydania zarządzeń potrzebnych do wykonania ustawy o regulacji rzek;

59. p. Barwińskiego w przedmiocie założenia w Stanisławowie wyższego gimnazjum państwowego z językiem wykładowym ruskim;

60. p. Jerzego Baworowskiego w przedmiocie poboru i przymusowego ściągania podatków;

61. p. Garapicha w przedmiocie dostaw dla armii i rozmaitych ulg i ułatwień dla ludności dla złagodzenia ciężarów, wynikających z powinności wojskowej;

62. pp. Moysy i Zaleskiego w sprawie zniżenia ceny soli, podwyższenia krajowego kontyngentu soli, bezpłatnego poboru surowicy dla bydła, powiększenia produkcji soli nawozowej i połączenia kolejowego salin kałuskich ze stacją kolei w Kałuszu;

63. p. Mogilnickiego o uchylenie rozporządzenia ces. z dnia 20 kwietnia 1854. Nr. 96. Dz. u. p.;

64. p. Oleśnickiego w przedmiocie założenia uniwersytetu ruskiego we Lwowie, utworzenia na razie katedr ruskich na uniwersytecie lwowskim i uregulowania stosunków językowych w urzędowaniu wewnętrznym tegoż uniwersytetu;

65. p. Paszkowskiego w sprawie ułatwienia kredytu melioracyjnego;

66. p. Płockiego o zbadanie kwestyi budowy krajowych zbiorników ropy, względnie gwarancji krajowej oprocentowania kapitałów prywatnych, wyłożonych na budowę takich zbiorników;

67. p. Stapińskiego w sprawie zamawiania wszelkich dostaw dla Wydziału krajowego i zakładów krajowych wyłącznie u krajowych producentów i dostawców;

68. p. Stapińskiego o zmianę ustawy drogowej;

69. p. Stojalowskiego w sprawie przeniesienia sądu powiatowego do Sucheja;

70. p. Szweba o przyznanie mieszkańcom gmin Sopotnia mała, Przylaków, Krzeszów, Rychwałd i Rychwałdek pow. Żywieckiego zapomogi 5000 K. na zasiew gruntów i wyżywienie ludności klęską gradową w r. 1901 dotkniętej;

71. p. Żardeckiego o wydanie nowej ustawy łowieckiej.

Nakoniec jest szereg sprawozdań Wydziału krajowego:

72. w przedmiocie zezwolenia gminie Liszna powiatu Sanockiego na pobór w r. 1902 — 173% dodatku gminnego do podatków bezpośrednich;

73. o wyborze dwóch posłów na Sejm krajowy z okręgu wyborczego większych posiadłości byłego obwodu Nowosądeckiego;

74. o wyborze na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miast Sanok-Krosno;

75. o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miast Brzeżany-Złoczów;

76. o wyborze posła na Sejm krajowy z kurii gmin wiejskich powiatu Kolbuszowskiego.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

77. O udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Mielcu, koncesji do pobierania opłat mytniczych na drodze gminy I-klasy Mielec-Borowa;

78. o udzieleniu koncesji do pobierania opłat mytniczych Wydziałom powiatowym w Brzesku od mostu na rzece Uszwicy w Borzecinie na drodze gminnej I-klasy Szczurowa-Warys;

79. o udzieleniu Wydz. powiatowemu w Samborze koncesji do pobierania opłat mytniczych od mostu na rzece Strwiążu w Czaplach na drodze gminnej I-klasy Sambor-Czaple;

80. o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce koncesji do pobierania opłat mytniczych od mostu na rzece Krzyworce w Wiśniowej na drodze gminnej I-klasy Czastaw-Wiśniowa.

Sprawozdawca poseł Łaskowski;

81. sprawozdanie Wydziału krajowego, jako komisji z petycji gminy miasta Lubaczowa o udzielenie zapomogi z powodu ponownej klęski pożaru.

Sprawozdawca poseł Gładziuk.

Rada państwa.

(Depesze „Słowa Polskiego”).

Wiedeń, 19 czerwca. Obrady parlamentu zakończyły się wczoraj efektowną sceną. Mianowicie prezydent ministrów Koerber odpowiadał na znaną interpelację p. Kłofacza w sprawie antypolskiej mowy Bülowa, wypowiedzianej w pruskiej Izbie panów.

P. Kłofacz zażądał otwarcia dyskusji nad odpowiedzią Koerbera. Nastąpiło głosowanie i nagle spostrzeżono, że prawie całe Koło polskie wyniosło się z sali, a pozostało tylko czterech jego członków, mianowicie: Jaworski, Struszkiewicz, Górski i Garapich, którzy głosowali przeciw żądaniu Kłofacza, t. j. przeciw otwarciu dyskusji.

Z tego powodu powstał ogromny krzyk po stronie czeskich radykałów, którzy wykrzykiwali: „Oto charakterystyczny spisek, wstydzcie się, jesteście pionierami pruskiego ucisku Polaków!”

Przebieg dalszy wczorajszego posiedzenia był następujący:

Odpowiedzialność za wypadki na kolejach miejskich.

Izba przyjęła po krótkiej dyskusji ustawę o rozszerzeniu obowiązku odpowiedzialności za nieszczęśliwe wypadki z powodu przejechania itp. — także na koleje miejskie, poruszane motorami elektrycznymi.

Wydanie pp. Wolfa i Schalka.

Następnie uchwalono wydanie sądom posłów Wolfa i Schalka. Schalk prosił, aby Izba głosowała za jego wydaniem i wskazał przytem na to, że Wolf wniósł przeciw niemu dwie skargi i to w niekompetentnych sądach w Bernie i Linu, co jest jasnym dowodem tego, że Wolf pragnie salę sądową ominąć.

Odpowiedź dra Koerbera na interpelację Kłofacza.

Z kolei odpowiadali na szereg interpelacji ministrowie: sprawiedliwości Spens-Boden i kolei Wittek, oraz prezydent ministrów Koerber, który między innymi odpowiadał na interpelację pp. Kłofacz i tow. jak następuje:

Pp. Kłofacz i tow. na wczorajszym posiedzeniu wnieśli interpelację w sprawie mowy kanclerza niemieckiego hr. Bülowa i w formie zapytania do prezydenta Izby, zażądali, abym na tę interpelację dziś jeszcze odpowiedział. Mimo iż nie mogę się dać powodować takim naleganiem, pragnę przecież zapobiedz wszelkim nieporozumieniom przy zamknięciu sesji i tylko krótko oświadczę, że we wspomnianej mowie, która wyrażała przewodnie zasady pruskiej polityki kanclerza niemieckiego, nie mogłem dopatrzyć się propagandy naruszającej stosunki polityczne naszego państwa.

Dlatego ze swej strony nie mam żadnego powodu reagować na tę mowę. Natomiast muszę z całą stanowczością potępić ową ciągłą agitację, jaka się tu ze strony, co prawda, zupełnie odosobnionej, bezustannie propaguje (protesty u czeskich radykałów), a której charakter i tendencję scharakteryzowałem niedawno temu przy podobnej okazji. Zapamiętajcie na misję, którą panowie interpelanci naszej monarchii przypisują, tj. aby przez wzajemne połączenie poszczególnych matych państw i narodowości miała dostateczną siłę do utrzymania i ochrony ich egzystencji i indywidualności, mogłoby mieć pewne uzasadnienie — muszę jednakże ze względu na panów interpelantów powiedzieć: „Die Botschaft hör' ich wohl, allein mir fehlt der Glaube”. (Żywe oklaski na lewicy, protesty i okrzyki u radykałów czeskich).

Kłofacz postawił wniosek natychmiastowego otwarcia dyskusji nad tą odpowiedzią Koerbera. Wniosek ten atoli wśród wrzawy i okrzyków odrzucono.

Posłowie a ćwiczenia wojskowe.

Posł Stransky w zapytaniu do prezydenta zwraca uwagę, że poseł Reichstaedler został wezwany do ćwiczeń wojskowych na dzień 20 czerwca a więc na dzień, w którym sesja Rady państwa mogłaby jeszcze trwać, w skutek czego mogłaby nastąpić kolizja między obowiązkiem posła a obowiązkiem pełnienia służby wojskowej. Zapytuje, czy prezydent chce w tym kierunku interweniować u ministra wojny, względnie u ministra obrony krajowej, aby posłowie w ciągu trwania okresu parlamentarnego nie byli powoływani do ćwiczeń wojskowych.

Prezydent odpowiada, że zapyta w tej sprawie ministra obrony krajowej.

Handel terminowy zbożem.

P. Steiner zapytuje prezydenta Izby, czy zechce porozumieć się z prezydentem Izby panów i rządem w tym względzie, aby ustawa o handlu terminowym zbożem przysłała na porządek dzienny posiedzenia Izby panów w piątek.

Izba panów ma obowiązek uchronić się przed zarzutami, że stoi pod komendą wielko-kapitalistycznych, żydowskich wpływów giełdy wiedeńskiej.

Prezydent Izby odpowiada, że Izba, jako ciało autonomiczne, jest samodzielną, przyrzeka atoli uczynić zadość życzeniu p. Steinera.

Nagły wniosek p. Kłofacza.

Z kolei przyszedł pod obrady wniosek nagły Kłofacza w sprawie dostarczenia pracy dla Pragi i okolicy. Ponieważ wnioskodawcy nie było w Izbie, stracił głos, a nagłość jego wniosku bez dyskusji odrzucono.

Minister rolnictwa o katastrofie boryslawskiej.

Minister rolnictwa Giovanelli odpowiedział na interpelację p. A. Jaworskiego i tow. w sprawie rezultatów śledztwa w boryslawskiej katastrofie i co do zarządzeń w celu uniknięcia na przyszłość podobnych wypadków. Dochodzenia — powiedział minister — są obecnie jeszcze nieukończone, prosi przeto, by spokojnie czekać wyników śledzwa, które będzie z całą bezstronnością i sumiennnością przeprowadzone.

Powołuje się na swe wywody w Izbie w d. 10 czerwca. Spodziewa się, że władze górnicze sumiennie spełnią obowiązki. Rezultat dochodzeń policyjno-górniczych będzie ogłoszony. Co się tyczy drugiego pytania oświadcza minister, że wszystkie zarządzenia, które okazałyby się jako potrzebne w celu uniknięcia ponownych katastrof, zostaną wydane. Ministerstwo ma zamiar zwołać w najbliższym czasie komisję dla zbadania stosunków kopalnianych w galicyjskim górnictwie i kopalniach wosku ziemnego. Komisja ta będzie miała za zadanie, po dokładnem zbadaniu dotyczących stosunków, uczynić propozycje, zmierzające do zwiększenia bezpieczeństwa w kopalniach, oraz rozważyć, o ile konieczna jest zmiana w istniejących przepisach policyjno-górniczych.

§. 14.

Następnie uchwalono na wniosek Bareuthera, aby komisja konstytucyjna w 14 dni po ponownem zebraniu się Izby posłów, przedłożyła referat o zniesieniu § 14 ustaw zasadniczych.

Zapytania do prezydenta.

P. Eldersch, w zapytaniu do prezydenta Izby, domaga się przedłożenia projektu ustawy w sprawie zupełnego spoczynku niedzielnego w przemyśle i handlu, żąda urzędowego sprawozdania co do katastrofy w szybie Juppiter.

P. Berger zabiera głos w sprawie Towarz. Dunajowego.

Wystąpienie p. Kłofacza.

P. Kłofacz zaznacza, że odpowiedź dr. Koerbera na jego interpelację jest dowodem, iż rząd austriacki jest filią rządu pruskiego, że tu nie istnieje parlament austriacki, lecz filia parlamentu niemieckiego. My Słowianie już dziś widzimy, że po tym rządzie niczego nie możemy się spodziewać, należy go przeto zwalczać wszystkimi siłami.

Prezydent Izby przerywa mowę, wzywając, by się ograniczył do postawienia formalnego wniosku.

Kłofacz: Z zachowania się dr. Koerbera widać, że prezydent ministrów nie ma szacunku dla parlamentu. Jest on bardzo poetycznym, ale nie ma odwagi wystąpić przeciw Prusom. On i cały rząd milczy.

Prezydent powtórnie przerywa mowę.

Kłofacz: Rząd milczy, jeżeli się z Niemiec wydała słowiańskich robotników, jeżeli się podburza Niemców austriackich, rząd nie ma odwagi przeciw temu działać.

Prezydent znowu przerywa i grozi odebraniem głosu. (Wrzawa wśród czeskich radykałów.)

Kłofacz wnosi otwarcie dyskusji nad odpowiedzią Koerbera.

Zazwora wnosi imienne głosowanie, ale wniosek ten nie zyskuje poparcia. (Jak wiadomo wniosek Kłofacza w głosowaniu upadł.)

Odroczenie Izby — życzenia przyjemnych czasów.

Hr. Vetter przytacza liczne pożyteczne ustawy, które Izba posłów oprócz budżetu załatwiła i wyraża życzenie, by Izba i w przyszłości pracowała na korzyść i pożytek ludów austriackich. W końcu życzy posłom przyjemnych ferij letnich i zamyka posiedzenie.

Interpelacya p. Głabińskiego.

Wiedeń. Na wczorajszym posiedzeniu Izby poselskiej wniósł p. Głabiński i tow. z upoważnienia Koła interpelację, wykazując, że władze podatkowe fałszywie interpretując § 269 o podatku osobisto-dochodowym nieprawnie żądają od zakładów i instytucji finansowych przedkładania sobie wykazu wkładek i depozytów osób prywatnych.

Konferencya.

Posłowie klubu niemieckich postępowców odbyli z drem Koerberem dłuższą naradę co do postulatów niemieckich w sprawie utworzenia nowego sądu obwodowego w Trutnowie. Sprzeciwiają się bowiem oni stanowczo, by czeskie okręgi Eipel i Politz przyłączono do tego nowego sądu obwodowego.

Koło polskie.

(Depesze „Słowa Polskiego“).

Wiedeń, 19 czerwca. Koło polskie zwołane zostało na wczoraj na żądanie demokratycznej frak-

cy w celu omówienia postulatów Koła, zastanowienia się nad obecną sytuacją, tudzież dlatego, że dr. Grek miał zamiar przedstawić rezolucję, w której Koło polskie zajęłoby pewne stanowisko wobec mowy malborskiej i wobec mowy Bülowa. Tymczasem do tej rezolucji nie przyszło.

Prezes Jaworski, zagajając posiedzenie zaznacza, iż zwołał Koło, aby omówić niektóre pilne sprawy.

Co do postulatów Koła, to jedne z nich zostały już urzeczywistnione, inne są w toku urzeczywistnienia. Po Jaworskim zabiera głos p. Głabiński. Mowca dziękuje prezesowi i komisji parlamentarnej Koła za stanowcze poparcie w sprawie wyjednanie bezprocentowej pożyczki w kwocie 1 miliona koron na roboty inwestycyjne we Lwowie.

Z drugiej strony podnosi mowca ważność budowy kolei Lwów-Podhajce. **Stan tej sprawy jest dla stolicy kraju niepomysłny, trasa bowiem grozi pominięciem Lwowa.** Skoro więc rząd zgodził się na linię Podbrze-Łódź, jako tańszą, zachodzi niebezpieczeństwo, że linia Łyczaków-Kozielniki zostanie zupełnie zaniechana. Wobec tego, że gmina miasta Lwowa wielką przywiązuje wagę do tej właśnie linii, która w pierwszym rzędzie zasługuje na uwzględnienie, uprasza mowca o energiczne poparcie tej sprawy przez Koło. Mowca apeluje do prezesa Koła, aby stanowczo starał się wyjednać podwyższenie gwarancji państwowej dla linii Łyczaków-Kozielniki-Lwów.

P. Danielak zaznacza, że dotychczasowa polityka Koła polskiego jest złą i nienarodową, że jest jedynie polityką dworską samobójców. Kraj cały znienawidził Koło, a nienawiść kraju do Koła jest dziś większą aniżeli była przed wyborami. Stanowisko, jakie Koło zajęło wobec Prus, jest niegodne. Koło przestało być reprezentacją narodową.

P. Grek podnosi, że Koło zajmowało się jedynie jedną sprawą gorąco, tj. koleją do Winnik. Pożyczka dla miasta Lwowa nie jest rzeczą tak wielką, tembardziej, że lud przyjdzie do przekonania, że nie Koło, lecz on sam sobie ją wywalczył.

P. ks. Pastor stwierdza, że prezes Koła i komisja parlamentarna bardzo gorliwie zajmowali się urzeczywistnieniem postulatów kraju, podnosi także przychylne stanowisko rządu, które znajduje wyraz w budżecie na rok 1903. Przyznaje, że może zbyt wiele energii wyłożono na wyjednanie gwarancji dla kolei Lwów-Podhajce i że dla włościan za mało zrobiono. Sprawę tę przedstawił na posiedzeniu komisji parlamentarnej prezydentowi ministrów. Mowca wykazał potrzebę rozwinięcia polityki agrarnej na większą skalę.

Sprawę tę traktować należy w porozumieniu z agraryuszami innych krajów, aby tem łatwiej uzyskać od rządu skuteczną pomoc. Chodzi o przedsięwzięcie wielkiej akcji melioracyjnej.

P. Starzyński sprzeciwia się zdaniu Greka, że kolej Lwów-Podhajce nie jest sprawą krajową, lecz więcej lokalną. Mowca podnosi, że Koło przeprowadziło liczne swoje postulaty w zakresie rolnictwa, sądownictwa, szkolnictwa itd. Polemizuje z p. Danielakiem i wyraża zdanie, że w sprawach narodowych Koło zajęło właściwe stanowisko, ponieważ byłoby rzeczą niewłaściwą (!) w austriackim parlamencie omawiać nasze nieszczęście narodowe, aby doznać tylko upokorzenia bez żadnego dodatniego rezultatu.

P. Czaykowski uprasza, aby każdy członek Koła spełniał swój obowiązek a wówczas i zadanie Koła w spełnianiu postulatów narodowych i żądań kraju stanie się łatwiejszem.

P. Głabiński stwierdza, że wszelkie popieranie komunikacji jest sprawą ogólną, jednakże takie sprawy jak koleje muszą być racjonalnie prowadzone. Na życzenie Koła gotów jest przygotować program ekonomiczny, i zwraca uwagę, że niektóre postulaty Koła, jak np. postulat ks. Pastora pod względem melioracji włościańskich są rzeczą bardzo ważną dla całego kraju, powinny jednak być traktowane razem z innymi stronnictwami jako sprawa ogólnopolska, a nie jako sprawa wyłącznie galicyjska. W takim razie łatwiej będzie te postulaty w Izbie przeprowadzić.

Minister Pięta przypomina, że przy budowie kolei, czuwać mają wszystkie czynniki interesowane.

Stwiertnia krytykuje stanowisko, jakie członkowie Koła zajęli w delegacjach wspólnych w Budapeszcie i podnosi, że polscy przedstawiciele nie mieli odwagi zabrać głosu z powodu mowy malborskiej cesarza Wilhelma, ani w Budapeszcie, ani we Wiedniu.

Z tego powodu panuje w kraju niezadowolenie a kraj znienawidził Koło za jego politykę. Koło wskutek tego straciło znaczenie, jakie miało dawniej. Koło nie głosząc dziś za wnioskiem Kłofacza popełniło ciężki grzech i ogromny błąd.

Min. Pięta podnosi, że w przyszłym budżecie okaże się dopiero, czy starania Koła będą urzeczywistnione. Odpowiada na zarzuty Danielaka i Stwiertni. Co do kanałów obowiązkiem Koła dopilnować, aby budowa rozpoczęta była w czasie, ustawą wskazany. Niekorzystnie jest budować kawałkami, lecz należy uwzględnić pewne całości, z których będzie zaraz pożytek. Ustawa komasacyjna ma być gotową do Nowego Roku, ustawa o włościach rentowych musi wrócić do Sejmu.

P. Danielak żąda załatwienia włości rentowych w obecnej sesji sejmowej.

P. Kolischer zwraca uwagę że Austria jest zagrożoną deficytem budżetowym.

P. Roszkowski stawia szereg pytań: Co się dzieje z subwencją asanacyjną Lwowa, co z rozszerzeniem lwowskiej politechniki, fakultetem dla rolnictwa, co z usunięciem Niemców z domen i lasów?

P. Wilk żąda informacji co do niektórych spraw.

P. Grek zastrzega się, jakoby występował przeciw kolei Lwów-Podhajce.

P. Górski podnosi zasługi Koła, któremu Austria zawdzięcza uratowanie parlamentu, broni Koła przed zarzutami, broni delegacji, sądzi, że oświadczenie delegacyjne było męskie, energiczne i dostateczne.

P. Szeptycki domaga się, by Koło przez czas ferij pilnowało bacznie sprawy cukrowej.

P. Petelenz omawia ostatnie głosowanie nad wnioskiem Kłofacza, by otworzyć rozprawę nad odpowiedzią Koerbera, domaga się zmiany statutu Koła, aby dać posłom więcej wolności, co do swoich przekonań; żąda, żeby Koło zajęło się tą sprawą na wstępie sesji jesiennej.

Hr. Dzieduszycki zgadza się z Górskim, broni Koła przed zarzutami. Stanowisko zajęte w delegacjach z powodu wypadków pruskich było jedynie odpowiednie, podnosi ważność sprawy agrarnej w myśl wywodów Pastora.

Wielowieyski omawia niedostateczność ustawodawstwa dla towarzystw akcyjnych, żąda rewizji dotychczasowych ustaw tego zakresu.

Danielak podnosi sprawę upaństwowienia polskiego gimnazjum w Cieszynie. W wrześniu tego roku przybędzie VIII. klasa, więc podług danego przez rząd przyrzeczenia, powinno nastąpić upaństwowienie. Koło nie powinno spuszczać tej arcyważnej sprawy narodowej z oka.

Jaworski przyrzeka zająć się podniesionymi postulatami kraju, polemizuje z Danielakiem i Stwiertnią.

Przy układaniu swej deklaracji w delegacji, musiał się liczyć z państwowymi stosunkami Austrii. Usiłuje wytłumaczyć dlaczego Koło głosowało wczoraj przeciw wnioskowi Kłofacza.

Danielak: Głosowało tylko czterech panów.

Jaworski: Ale w imieniu Koła. My nie możemy głosować za wskazówkami Daszyńskich, Kłofaczów. Kończy patetycznie: „Służyłem krajowi wiernie, jak pies, mam spokojne sumienie“.

Wreszcie złożono prezesowi podziękowanie.

Spisek Holendrów w Pretoryi.

(Dep. „Słowa Polskiego“).

Pretorya, 19 czerwca. Odkryto tu wielkie sprzysiężenie Holendrów przeciw Anglii. Sprzysiężeni chcieli miasto z czterech stron podpalić i arsenał zburzyć.

Wiadomości bieżące.**Spostrzeżenia meteorologiczne**

z obserwatorium astronomicznego szkoły politechnicznej we Lwowie,
w dniu 18 czerwca 1902.

Godzina	Cisnienie w mm.	Temperatura C.	Wiatr	Opad ¹⁾ w 24 g.	U w a g i.
7 rano	725.4	+13.4	NE ²⁾	0.0	Najwyższa temperatura +22.6, najniższa +12.4. Pogoda zmienna, przeważnie pochmurno rano deszcz.
2 popoł.	725.0	+17.4	SSW ²⁾		
9 wiecz.	724.6	+15.0	SW ¹⁾		

¹⁾ Mierzy się o godzinie 2-jej p.

Prognoza na dziś: Pogoda zmienna, deszcz.

— **Czwartek, 19 czerwca. Dziś:** O godz. 1/2 4 popołudniu w sali Domu Narodnego popis uczniów i uczennic szkoły muzycznej Wygnańskiego. — O godz. 6 wiecz. posiedzenie Rady miejskiej. — O godz. 6 wiecz. w sali „Gwiazdy“ odczyt W. Lutosławskiego. — O godz. 7 1/2 w teatrze miejskim „Wieczór trzech królów“, komedia w 5 aktach W. Szekspira. — Popołudniu wycieczka akad. Tow. „Ognisko“ do Lesienic.

— **„Geldspende“.** Dowiadujemy się, że pięciu huzarów, zrąbanych przy ostatnich rozruchach lwowskich, otrzymało specjalną remunerację z prywatnej skrzynki cesarskiej t. zw. „Geldspende“, a mianowicie huzar ranny najciężiej 500 koron, czterech innych po 100 kor. Nadto pierwszy z nich będzie na wszelki wypadek — czy trzeba czy nie trzeba — „superarbitrowany“ i otrzyma 25 koron miesięcznie tytułem pensji dożywotniej.

— **Wybory ścisłejsze** pięciu członków Rady miasta odbędą się we wtorek 24 bm.

— **Strajk dorożkarzy** zażegnano.

